27.3.2020

Valtioneuvosto

Vetoomus Kaakkois-Suomen rajamaakuntien asemasta EU-alue- ja rakennepolitiikassa

Etelä-Karjalalla on yhteistä rajaa Venäjän kanssa noin 180 kilometriä ja Kymenlaaksolla noin 110 kilometriä meri- ja talousvyöhykerajat huomioiden. Alueella sijaitsevat Suomen tärkeimmät Venäjän vastaiset tulli- ja raja-asemat: Nuijamaa, Vaalimaa, Imatra ja Vainikkala. EU:n ulkorajan sulkeminen koronakriisin seurauksena on dramaattinen isku koko Kaakkois-Suomelle. Pelkästään Etelä-Karjalassa kulutuskysynnästä häviää noin miljoona euroa päivässä. Koronakriisi vaikuttaa negatiivisesti myös Kymenlaaksolle tärkeään logistiikan toimialaan. Konttien saatavuudesta johtuvat ongelmat näkyvät jo nyt HaminaKotkan sataman liikenteessä.

Kaakkois-Suomi on jo vuosia kärsinyt myös EU:n ja Venäjän välisistä talouspakotteista. Rakenteelliset haasteet, mm. alhainen työllisyysaste, vähenevä väestökehitys ja laimea yritysperustanta, ovat leimallisia piirteitä sekä Etelä-Karjalassa että Kymenlaaksossa.

Etelä-Karjalan liitto, Lappeenrannan ja Imatran kaupungit sekä Kymenlaakson liitto, Kouvolan, Kotkan ja Haminan kaupungit odottavat valtioneuvostolta toimenpiteitä, joilla luodaan edellytyksiä erittäin vakavasta kriisistä toipumiseksi ja elinvoiman vahvistamiseksi Kaakkois-Suomessa.

Esitämme valtioneuvostolle seuraavia toimia osana EU-ohjelmakauden 2021–2027 valmistelua:

1. **Rakennerahastojen kansallisessa varojen jaossa ja rakennerahasto-ohjelman 2021–2027 sisällöissä tulee huomioida aluekehityksen todellinen tilanne ja koronakriisin jälkihoito. Rahoitusta tulee voida kohdentaa rajamaakunnissa, Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa, pk-yritysten kasvuun ja investointeihin vaikuttaviin liikenne- ja logistiikkainvestointeihin (ml. digitaalinen saavutettavuus) ja muihin toimintaympäristöinvestointeihin Itä- ja Pohjois-Suomen tavoin.**

2. **Suomen tulee määrätietoisesti vaikuttaa EU:n valtiontukialuekartan määrittelyyn siten, että EU:n ulkorajaan rajoittuvat Etelä-Karjala ja Kymenlaakso nostetaan valtiontukialueeksi I, johon nykyisin kuuluu kokonaisuudessaan Itä- ja Pohjois-Suomi.**

3. **Kaakkois-Suomi - Venäjä -Interreg-ulkorajaohjelman 2021–2027 rahoitustason tulee nousta nykytasosta, ja Suomen varautua ohjelman osarahoitukseen 1/3 osuudella kokonaisrahoituksesta. Loput kokonaisrahoituksesta jakautuisivat tasan EU:n ja Venäjän kesken.**

4. **Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoja tulee kohdentaa Kaakkois-Suomeen tukemaan hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymistä.**

Sekä Lissabonin sopimuksessa (Artikla 174) että valtiontuen suuntaviivoissa (SEUT Artikla 107) tunnistetaan rajaseudut alueina, joihin kiinnitetään erityistä huomiota niin koheesiopolitiikassa kuin valtiontukialueina. Ohjelmakaudella 2007–2013 pääosa Etelä-Karjalasta ja osia Kymenlaaksosta olivat korkeamman valtiontuen aluetta perustuen Venäjän rajaan, saaristoisuuteen ja äkilliseen rakennemuutokseen. Ohjelmakaudelle 2014 siirryttäessä koko Kaakkois-Suomi tippui alhaisimman tukitason alueeseen, mikä on näkynyt yritysten heikkona investointiaktiivisuutena ja heijastunut näin mm. maaseutuohjelman toimeenpanoon.

Vetoamme valtioneuvostoon, että Suomi hyödyntäisi EU-politiikan välineistöä ja loisi siten edellytyksiä elinkeinorakenteen uudistumiselle, työllisyydelle ja alueen hyvinvoinnille Kaakkois-Suomessa.

Etelä-Karjalan liitto

Matti Viialainen
Maakuntajohtaja

Kymenlaakson liitto

Jaakko Mikkola
Maakuntajohtaja

Lappeenrannan kaupunki

Kimmo Jarva
Kaupunginjohtaja

Imatran kaupunki

Kaisa Heino
Vs. kaupunginjohtaja

Kouvolan kaupunki

Marita Toikka
Kaupunginjohtaja

Kotkan kaupunki

Esa Sirviö
Kaupunginjohtaja

Haminan kaupunki

Hannu Muhonen
Kaupunginjohtaja

Lisätietoja: Etelä-Karjalan liitto, aluekehitysjohtaja Satu Sikanen, satu.sikanen@ekarjala.fi, 0400 661318

Kymenlaakson liitto, aluekehitysjohtaja Jussi Lehtinen, jussi.lehtinen@kymenlaakso.fi, 0400 644206

Jakelu:
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ympäristöministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Ulkoministeriö
Oikeusministeriö
Sisäministeriö
Puolustusministeriö